

Abstract

Lyckans land? Det förlängda 1950-talet, vardagsliv, nostalgi och museer

Vi omtalar och minns 1950-talet ofta nostalgiskt, som ett decennium mellan kriget och senare strukturomvandlingar, som en tid då ”allting var bättre”. I forskningsprojektet Lyckans land? dekonstrueras denna nostalgiska och vedertagna uppfattning om 1950-talet. Inom projektet studeras 1950-talet med utgångspunkt i vardagen dels på en materiell, dels på en mental nivå med mål om att nå nya sätt att studera det förgångna och samtidshistoria. Projektet har två syften: att skapa en mera mångfasetterad bild av 1950-talet samt att befrämja forskningsarbetet mellan universitet, museer och andra instanser som förvaltar minnesmaterial.

Trots att 1950-talet ofta framställs som en traditionell och konservativ tid skedde samhälleliga förändringar på makronivå. Dessa förändringar kunde människorna möta i sitt arbetsliv och sitt familjeliv i form av en förändrad genusordning, urbanisering samt en ökad konsumtion. Forskningsprojektet Lyckans land? intresserar sig för hur människorna upplevde dessa förändringar och hur 1950-talets erinras och gestaltas. Centrala begrepp i forskningen är idén om nostalgi och periodisering. Föremål för forskningen är det så kallade förlängda 1950-talet, tiden mellan andra världskriget och 1960-talet. Det förlängda 1950-talet som begrepp utmanar tidigare periodiseringar där 1950-talet infaller mellan det dramatiska 1940-talet och det radikala 1960-talet. När samhällsförändringar studeras med fokus på denna mellanliggande tid, synliggörs hur nya fenomen blandas med äldre strukturer och mentaliteter för att på så sätt skapa en plattform för framtida förändringar.

Forskningen länkas till projektledarens, professor Hanna Snellmans forskning om finländarnas emigration, som handlar om ett efterlämnat hemland, ofta 1950-talets Finland, som blivit föremål för nostalgisering. Förutom Snellman ingår dessutom två seniorforskare och två post doc-forskare i projektet. Forskarna representerar olika vetenskapsgrenar såsom etnologi, folkloristik och historia. Lena Marander-Eklund, Eerika Koskinen-Koivisto och Arja Turunen analyserar olika representationer av kvinnligheter i arbetslivet och i hemmet och Simo Laakkonen granskar förändringar i vardagslivet med utgångspunkt i miljön.

Materialet för forskningen härstammar från museer och arkiv, speciellt Arbetarmuseet Werstas och Finlands jordbruksmuseum Sarka. De ovannämnda museerna kommer att skapa en utställning på basis av forskningsresultaten. Ett mål med projektet är att återskapa samarbetet mellan universiteten och museerna som tidigare, speciellt under etnologins tidiga år, var tätt.

I forskningsprojektet Lyckans land? inleds samarbetet mellan forskarna och museerna redan i forskningens initialskede. Detta skapar en ny plattform för forskningen och möjliggör en mångsidig användning av material. Vidare befrämjar det en kritisk granskning av tidigare forskning kring gestaltningar av det förflutna samt gagnar utvecklingen av museiarbete